

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCYI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

Goniec Częstochowski

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Cena prenumeraty: miesięcznie 3 mk. 00 fen., kwartalnie 9 mk. 00 fen. za odosłanie do domu dopłaca się 20 fenigów miesięcznie. Cena pojedynczego numeru 10 fenigów.

Ceny ogłoszeń: za wiersz pełnowygodny jednorazowo na I kol. 1 mk. 50 fenigów, na II i III kol. 65 fenigów, na IV kol. 45 fenigów. Ogłoszenia drobne po 10 fenigów za wiersz.

Redaktor lub jego zastępca przyjmuje interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10 — 2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Pańszczyca Nr. 38. — Telefon Nr. 5

Spieszmy z pomocą!

Wobec tego, że nadszedł czas wakacji, ten względnie długi odpoczynek uczącej się młodzieży, należałoby pomyśleć, jak młodzież ta przeżdzi czas rekreacji letnich.

Obowiązkami społeczeństwa jest troszczyć się o młode pokolenie, aby na przyszłość wytworzyć element zdrowy fizycznie i moralnie, któryby był fundamentem wolnego państwa polskiego. Społeczeństwo, pod postacią różnych instytucji dobroczynnych, wypełnia w części to zadanie, jednakże w części tylko, powiadam, bo wiele jeszcze dobrego jest w naszej możliwości do zrobienia.

Choćby i teraz, podczas wakacji. Biorę tu pod uwagę wyjątkie młodzież szkół średnich. Bardzo mało z pośród młodzieży gimnazjalnej zostało umieszczonych, na kolonjach letnich, natomiast tysiące takich, którzy, już to dla braku miejsc na kolonjach, już to niechęć wyczerpywać i tak skromnych funduszy, na ten cel zebranych, zmuszeni są pozostać na wakacje w mieście. Tacy więc uczniowie, nietylko, że na całe lato zostaną pozbawieni świeżego powietrza i zdrowej strawy wiejskiej, lecz ponadto zostaną pogrążeni w zupełnej bezczynności.

Ubogim uczniom przyzwyczajonym do pilnej pracy przez cały rok trudno będzie przeżyć bezczynnie te dwa miesiące, zwłaszcza, iż różne rozrywki i przyjemności lata, jak np. wycieczki są teraz bardzo utrudnione, a w braku funduszy wprost zupełnie niemożliwe. Wobec tego, a także i dla polepszenia warunków materialnych rodzicom, lub też, aby uciąć sobie kilka marek na książki na rok przyszły, każdy uboższy uczeń z wdzięcznością przyjąłby jakikolwiek obowiązek, któryby mu dał na całe wakacje zajęcie oraz sposobność do zapracowania na swoje potrzeby i ulżenia w ten sposób rodzicom. Bo czyż mało uczniów za niewielkie wynagrodzenie mogłoby użytecznie pracować w biurach, kantorach, sklepach lub gospodarstwach rolnych, nie mówiąc już o lekcjach domowych swym młodszym kolegom. Gdyby więc ogrodnicy, kupy, właściciele gruntów, szefowie biur itp. pracodawcy chcieli, łatwoby znaleźli jakieś zajęcia dla uboższego ucznia i w ten sposób i pieniądze nie byłyby darmo wydane i przydatyby się bardzo potrzebującemu uczniowi.

Bardzo byłoby pożyteczne, gdyby przy którym gimnazjum powstało biuro pośredniczące w wyszukiwaniu pracy dla uczniów w czasie wakacji. Oczywiście, biuro takie mogłoby istnieć i w ciągu całego roku, gdyż ubodzy, a pilni uczniowie znajdują zawsze czas na pracę poza lekcjami.

Tak więc, nie wyrzucając na próżno pieniędzy, możemy przyczynić się do polepszenia warunków bytu młodzieży gimnazjalnej, która tak

wiele trudności materialnych ma do pokonania.

Trzeba tylko chcieć dobrze czytać, a sposobności nigdy nie zabraknie. A. G.

Częstochowa, 5 | 7 1918 r.

Oświadczenie

Klubu Ludowego w Radzie Stanu.

Klub Ludowy złożył na posiedzeniu Rady Stanu w środę 26 z.m. następujące oświadczenie:

„Wstąpiliśmy do Rady Stanu po to, aby współpracować w budowie Państwa Polskiego i strzedz praw ludu polskiego w tworzącym się ustawodawstwie państwowem. Wytrwamy w tej pracy dopóty, dopóki ona okaże się owocną i możliwą.

Nie uważamy Rady Stanu za przedstawicielstwo ogólnonarodowe. Wskutek tego naszym dążeniem będzie, aby Rada Stanu stała się instytucją przejściową, która ma przedewszystkiem jaknajprędzej uchwalić sejmową ordynację wyborczą, aby umożliwić zwołanie w jaknajkrótszym czasie Sejmu, opartego na równym, powszechnym, bezpośrednim i tajnym prawie głosowania. — Demokratyczną ordynację wyborczą do Sejmu polskiego uważamy za kamień węgielny prac ustawodawczych Rady Stanu. Tej sprawie poświęcimy największą uwagę. A gdyby z jakiegokolwiek strony wyłonły się próby spaczenia, lub opóźnienia demokratycznej ordynacji wyborczej, to przeciw temu wystąpimy z całą siłą i stanowczością i nie zawahamy się przed najbardziej stanowczymi środkami walki, aby demokratyczną ordynację wyborczą jaknajprędzej do skutku doprowadzić.

Stojąc na stanowisku przejściowości Rady Stanu, a jaknajszerszego zwołania Sejmu, jesteśmy za tym, aby prócz spraw pilnych i niecierpiących zwłoki, wszystkie zasadnicze reformy społeczno-gospodarcze odroczyć aż do zwołania Sejmu, ponieważ obecny skład Rady Stanu nie daje nam dostatecznych gwarancji, iż reformy te zostaną w myśl żądań ludu zaimplementowane.

Co się tyczy spraw ogólnonarodowych i państwowych, oraz stosunków naszego państwa do mocarstw ościennych — stoimy na stanowisku, że sprawy te mogą być rozstrzygnięte tylko za zgodą narodu, którego wola wyrazi się w demokratycznym Sejmie polskim. Nie uznajemy żadnych rozstrzygnięć w sprawie polskiej, które się dokonają bez udziału reprezentantów państwa polskiego.

Jeżeli mocarstwa centralne chcą mieć w państwie polskim politycznego sojusznika, to muszą państwo polskie uznać nareszcie za stronę równouprawnianą, muszą wystąpić z jasnym programem co do przyszłego stosunku, który nie może być innym, jak tylko stosunek zupełnego równouprawnienia i uznania w niczem nie-

uszczerplonej suwerenności i niepodległości Państwa Polskiego. Próby zamachu na nasze historyczne prawa, jak np. odcinanie części Królestwa Polskiego, lub podział Galicji, dalej przeróżne formy jawnych lub zamaskowanych zaborów uniemożliwiają nietylko jakikolwiek sojusz, lecz i wogóle poważną dyskusję polityczną.

Sojusz wymuszony jest pozbawiony wartości politycznej dla obu stron. Naród polski zniósł tyle gwałtów politycznych i nietylko zachował, ale utrwalił swoją żywotność, że znieść najcięższą dół, która go jeszcze może czekać, aż nadejdzie nareszcie dziejowy okres sprawiedliwości i prawa, wolności i równouprawnienia wszystkich narodów, zorganizowanych we własne niepodległe państwa.

Z tą głęboką wiarą, w naszą żywotność i siłę wytrwania, a przede wszystkim w niezłomną wiarą w żywotność polskiego ludu, wstępujemy w pierwszy okres prac ustawodawczych pierwszej reprezentacji polskiej i pracować będziemy, aby zbudować silne, niepodległe Państwo Polskie.

Oświadczenie Klubu, odczytane przez prezesa Feliksa Starzyńskiego, cała Rada Stanu przyjęła silnymi oklaskami.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi 5 lipca.

Zachodni teren walk.

Grupa wojsk następcy tronu baw. ks. Ruprechta.

Odparliśmy silne natarcia nieprzyjaciela na wschód od Ypres.

Wczoraj zrana po silnym ogniu angielskim nastąpiły po obu brzegach Somme natarcia piechoty nieprzyjacielskiej. Załamały się one przy krwawych stratach nieprzyjacielskich na prawym brzegu rzeki przed naszymi rowami.

Na południe od rzeki Somme wróg wtargnął do wsi i do lasu Homel. Atak nieprzyjaciela na Wysinę, położoną na wschód od Homelu, udaremniliśmy w kontrataku.

Na wschód od Villers-Bretonaux odrzuciliśmy wroga do jego stanowisk pierwotnych.

Pod wieczór działalność bojowa zmogła się prawie na całym froncie tej grupy wojsk i pozostała wzmogoną nawet w ciągu nocy szczególnie na wczorajszym odcinku bojowym.

Grupa wojsk niemieckiego następcy tronu.

Wzmogona działalność bojowa na zachodnim brzegu Avre oraz po obu brzegach rzeki Aisne.

Porucznik Menkhoff osiągnął 35, porucznik Thuy 24 zwycięstwo napowietrzne.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEDEN (Urzędowo). Wielka Kwatera Główna donosi 4 lipca:

Front włoski.

Bardzo ożywiona walka armatnia na wielu odcinkach południowo-zachodniego frontu.

Koło Asiago i na Monte Sismole rozchwały się przedsięwzięcia angielskich sił bojowych.

Na terenie ujścia Piawy trwają walki.

Szef sztabu generalnego.

Zniszczenie ambasady niemieckiej w Rzymie.

BERLIN 5 | 7. Komunikat Biura Wolffa.

W dniu 24 czerwca, o godz. 8-ej wiecz., zebrało się przed gmachem ambasady niemieckiej w Rzymie około 200 osób, które wylamawszy drzwi, wtargnęły do wnętrza, poprzerały tam meble, porozrywały i rozrzucały książki i poostwieraly szuflady.

Manifest w. ks. Michała.

Według nadesłanych do Londynu wiadomości z Moskwy—wielki książe Michał ogłosił manifest, w którym zapowiada, iż za pierwszy obowiązek swój uważa przywrócenie porządku i ponowne utrwalenie władzy w Rosji, które, po rozwiązaniu konstytuancy, dostawszy się do rąk niepowołanych, spowodowały upadek państwa.

W. książe obiecuje w końcu amnestję wszystkim tym, którzy przyczynią się do rozpędzenia obecnego rządu.

Czeska pożyczka wojenna.

STOKHOLM 5 | 7. Koszt utrzymania czesko-słowackich oddziałów operujących w Rosji pokryte zostały przy końcu 1918 r. t. zw. czeską pożyczką w kwocie 20 milionów franków.

10 milionów wnieśli w Ameryce mieszkający czesi, 5 milionów czesi z Anglii i Francji i 5 milionów czesi rosyjscy.

Na podstawie tej pożyczki, którą pożyczca naród czeski, wyasygnowała Francja znaczniejsze zaliczki.

Pięciomilionowa armja Tafta.

Z Nowego Jorku donoszą:

Na posiedzeniu „Leagud to enforce peace” zajęto tego rodzaju stanowisko, że pokój musi być wymuszony zwycięstwem.

Były prezydent Stanów Taft oświadczył, że trzeba będzie wystawić 5 milionową armję, nawet gdyby przygotowania potrwać miały i trzy lata.

Wojna i jeszcze raz wojna, wołał Taft na posiedzeniu Ligi pokoju.

Nowa republika syberyjska.

HAGA, 5 | 7. „Daily Express” donosi:

Oba rządy syberyjskie, z których jeden rezyduje w Charbinie, drugi zaś w Omsku połączyły się, ażeby proklamować nową republikę syberyjską w Tomsku.

Czecho-słowacy tworzą najgłośniejszą siłę tej republiki.

Prócz tego ma ona do rozporządzenia cały korpus ochotniczy a także i kozaków.

Rzecz cała miała stać się za sprawą Kerenskiego.

Michał Romanow na czele powstania.

Do „Naszej Rodiny” donoszą z Wiatki: Podług rozpowszechnionych tu wiadomości, Michał Romanow znajduje się w Omsku i tam przyjął dowództwo nad powstańcami syberyjskimi. Podobno wydał on manifest do narodu rosyjskiego, w którym

wzywa do zrzucenia władzy sowieków i zaprowadzenia w Rosji ładu i porządku, zaznacza jednocześnie, że i nadal nie pretenduje do tronu. W dalszym ciągu manifestu Michał Romanow mówi o konieczności zwołania soboru ziemskiego (konstytuancy), któryby rozstrzygnął, jaka ma być w Rosji władza. W miejscowych kołach sowieckich również podobno utrzymuje się pogłoska o wydaniu manifestu.

Armeńcy zajęli Er., van.

WIEDEN, 5 | 7. Z Kijowa donoszą:

Wedle wiadomości, które tu nadeszły oddział armeński w sile 25,000 ludzi zajął miasto Erywan.

Armeńczykami dowodzi niejaki ks. Andronikow.

Stosunki między Turkami a armeńczykami ostatnio się pogorszyły.

Serbia pragnie pokoju.

„Morgenzeitung” donosi z dnia 6 lipca:

Burzliwe śceny rozegrały się na posiedzeniu parlamentu serbskiego na Korfu.

Rząd jest w położeniu fatalnem, gdyż brak wielu posłów stronnictwa rządowego.

Prawie wszyscy mówcy domagali się wdrożenia natychmiastowych rokowań pokojowych.

Oddziały narodowościowe.

„Nowy Wieczornyj Czas” donosi, że dekret komisarza do spraw wojennych zezwala na tworzenie oddziałów narodowościowych, jednakże tylko do wielkości jednej kompanii, szwadronu, lub baterji. Owe drobne jednostki bojowe połączone będą takimiż jednostkami innych narodowości w większe związki wojskowe mieszane pod względem narodowościowym.

P. P.

Z parlamentu niemieckiego.

BERLIN, 2 | 7. Na porządku dziennym dzisiejszego posiedzenia parlamentu znajdowało się między innymi, drugie czytanie traktatu pokojowego z Rumunją.

Scheidemann (socj. dem.) oświadcza, że stronnictwo jego ma poważne zastrzeżenia przeciwko różnym punktom traktatu, między innymi, przeciwko sprawie Dobradzy, dalej w sprawie obopolemienców oraz w sprawie uregulowania kwestji gospodarczych.

Nasze ostateczne stanowisko — mówił w dalszym ciągu — zastrzegamy sobie na później. Rząd musi wziąć w ręce swoje inicjatywę w sprawie ochrony otwartych miast przed napadami lotniczymi.

Pokój prawdziwy osiągnąć się da nie tylko mieczem, możliwe to będzie tylko przez przeobrażenie umysłów, przez czyn polityczny. Pragniemy rządu, który w swojej dziedzinie, tak jak naczelne dowództwo wojskowe w swojej, potrafi pokonać przeciwnika. Z ust ludu dobywa się dziś jedno życzenie: Zakończyci! (Głosy na prawicy). My pragniemy również zakończenia honorowego. Wasze żądania idą jednak w zupełnie innym kierunku. Do narodu niema już przystępu wytwarzania nastroju. Zdjacie sobie jasno sprawę: Gra i stawka jest bardzo wysoka, idzie o życie milionów. (Okłaski u socjaldemokratów).

Ledebur (niezawisły socjaldemokrata). Rzeczą szczególną jest, że sekretarz stanu, Kühlmann, nie wyciąga konsekwencji ze stanowiska swego, sprzecznego ze stanowiskiem kamaryli wojennej. Żaden proletariusz niemiecki nie może przyłożyć ręki do ukucia broni, która pomódz ma do zwycięstwa reakcji w Rosji. Wzywam proletarjat niemiecki z tego miejsca do rewolucji! (Wielka wrzawa na ławach większości izby. Prezydent Fehrenbach przywołał go mową do porządku).

Wicekanclerz Payer. Wobec przywołania mówcy do porządku nie mam nic do powiedzenia na ostatnie słowa posła Ledebura. Poseł Scheidemann powiedział, o ile dobrze usłyszałem, iż chce głosować przeciwko statowi. Tę demonstrację będzie-

my zmuszeni znieść: skutków praktycznych nie ma ona oczywiście. Sprawie ojezycznej, sprawie narodu i wolności poseł nie przysłużył się w ten sposób bynajmniej.

Nie wolno uważać rządu za komitet wykonawczy parlamentu, a w szczególności socjaldemokratów. Gdy mowy Scheidemanna będą zapomniane już oddawna, czyny Hindenburga będą długo jeszcze żyły w pamięci narodu niemieckiego.

Prosimy was panowie, o poparcie, w walce aż do zwycięstwa, aż do chwili, gdy nadejdzie pokój.

Hr. Westarp (konserw.). Jedyńie tylko Anglja ponosi winę tego, że naród nasz musi cierpieć nędzę i niedostatek. My wciąż jeszcze prowadzimy wojnę obronną. Bronimy naszej egzystencji, jakoteż naszej przyszłości. To, co nas przybliżyło do pokoju, nie jest to bynajmniej polityka socjaldemokratów, ani też polityka propozycji pokojowych, lecz wyłącznie powodzenie wojenne.

Pos. dr. Thoma (nar. lib.): Wrogowie nasi nie życzą sobie takiego pokoju, z którego Niemcy wyszłyby z honorem. Co było niemieckie, musi niemieckie pozostać. Jeżeli Anglja to oświadczy, zbliżymy się do pokoju.

Pos. Scheidemann: A kto nie dopuszcza do rozwiązania pruskiej izby posłów? Kto utrzymuje w mocy stan obłączenia? Kto czyni ochronę pozabawionych wolności iluzoryczną? Kto zakazał powrotu deputacji li-tewskiej do Berlina? Kto cenzurował mowę Kühlmanna? Wszystko to sprawiło naczelne dowództwo armji.

Pos. Ledebur: Pod czyją komendą podjęto w Kurlandji dzieło kolonizacji? Pod komendą naczelnego dowództwa armji. Jest to wmięszanie się do spraw samorządu. Pomódz tu może wyłącznie generalny strajk masowy.

Na tem zakończono dyskusję ogólną. W omawianiu szczegółowem etat przyjęto bez dyskusji.

Przy obradach nad etatem kanclerza Rzeszy żąda poseł Łaszewski uwzględnienia życzeń narodu polskiego, dotyczących nowego ukształtowania Polski. Zniesienie paragrafów językowych nie przynosi żadnych korzyści dopóty, dopóki stan obłączenia nie zezwala na odbywanie zgromadzeń publicznych.

Przy obradach nad etatem urzędu spraw zagranicznych pod dyskusję poddano traktat pokojowy z Rumunją

Co słychać nowego?**Rozdział kościoła od państwa.**

„Nowy Wieczornyj Czas” donosi: Delegacja duchowieństwa wyższego poczyniła starania u rady komisarzy ludowych celem przyspieszenia przeprowadzenia rozdziału kościoła od państwa.

Ks. Zdzisław Lubomirski w Wiedniu.

„Polskie Nachrichten” donoszą: Ks. Zdzisław Lubomirski przybył tu z rodziną, w towarzystwie swego adjutanta, kapitana hr. Bostworowskiego. Na dworcu kolejowym powitał księcia imieniem ministerjum spraw zagranicznych hr. Erdoedy, a imieniem rządu polskiego hr. Przędziecki i Tytus Filipowicz. Ks. Lubomirski zabawi w Wiedniu przed 2 dni, poczem uda się na kurację do Marienbadu.

Ne fortach—parlament.

„Głos Kijowa” donosi: Mająca się utworzyć najwyższa komisja do spraw technicznych zajmie się przedewszystkiem kwestją zniwelowania w Kijowie terenu fortyfikacyjnego, na którym stanie szereg budynków publicznych: parlament, Akademia Umiejętności, Akademia Sztuk Pięknych, ministerja.

Król Alfons pośrednikiem pokojowym.

Bazylejska „Nationalztg.” notuje pogłoskę opiewającą jakoby do Szwajcarii przybyły wysoko postawione niemieckie i an-

gielskie osoby księżęce - celem skomunikowania się w kwestji pokoju.

W Paryżu obiega od kilku dni pogłoska, że król hiszpański znajduje się od kilku dni w stolicy francuskiej celem omówienia warunków pokoju.

Wskutek tego rzekomo miało ustać ostrzeliwanie z dział dalekonosnych.

Francja monarchją?

"Humanité" podaje tekst odezwy rozposzczelnianej przez francuskich royalistów na całym froncie.

Odezwa ta brzmi:

Powinniśmy zwalczać każdy rząd republikański. Rzeczpospolita oznacza panowanie obcych w Francji.

Duch republikański niszczy odporność narodową i wspomaga prądę przeziwne katolicyzmu.

Francji należy dać nowy rząd, rząd taki, który będzie z francuskim.

Nasza jedyną przyszłością, jest monarchja taka, jaką usabia ks. Orleanu, potomek czterdziestu królów, którzy przez tysiąc lat wykuwali Francję.

Tylko monarchja stara się o dobro ludu i chroni od złego.

Prez. z republiką, niech żyje monarchja!

Kult. carostawia.

"Głos Kijowa" donosi: W Samarze nastąpiło ponowne odsłonięcie pomnika Aleksandra III. W uroczystości wzięli udział ułani i muzycy. Gmachy rządowe, oraz bankowe udekorowane były flagami o barwach narodowych. P. P.

Sultan Mahomet VI.

KONSTANTYNOPOL 5/7. Dziś w pałacu Top Kapu odbyła się wielka uroczystość proklamowania nowego sultana Mahometa VI. O godz. 10 m. 50 sultan wszedł do sali tronowej, w której zebrani byli następcy tronu Abd. Medjid Effendi, książęta krwi, wielki wieszcz, Szeik ul Islam, ministrowie, parlament i khedyw. Sultan zajął na chwilę miejsce obok tronu, poczem rozpoczęła się ceremonia (biatu).

Następnie sultan zajął miejsce na tronie.

Po uroczystości obecni byli przedstawiciele północnego Kaukazu i Asersbeidżanu.

Po uroczystości nastąpił pogrzeb ciała Mahometa V. Sultan odprowadził ciało zmarłego, leżące w odkrytej kosztownym barwnym całunem trumnie, aż do bram pałacu, a następnie udał się na swoim jachcie do Ejubu, dokąd przewieziono ciało na łodzi motorowej. Tu opuszczono ciało do grobu wybudowanego przez Mahometa V.

Podróż do krajów okupowanych.

HAMBURG 6. VII. — Tutejsza izba handlowa wysłała na Litwę, do Kurlandji, Infant i Estonji specjalną komisję w celu ustalenia stosunków handlowych z temi krajami, oraz w celu przeprowadzenia studiów nad tamtejszemi, stosunkami gospodarczymi. Podróż odbywa się w porozumieniu i pod kierunkiem najwyższych wojskowych władz komendy i urzędów administracyjnych.

Pomoc angielska.

STOKHOLM 6. VII. — Według doniesienia helsingforskiej Hufudstadeblad, rosyjskim socjal-rewolucjonistom w Anglii przekazano ogółem 265 milionów rubli, z których 40 milionów już nadeszły. Socjal-rewolucjonisci rosyjscy ułatwili anglikom w Archangielsku zorganizowanie w Petersburgu głównej kwatery ruchu czesko-słowackiego.

Ziemiaki pod osłoną bagnów.

Do Pragi przybyli onegdaj pod osłoną bagnów i karabinów cma-

szynowych pociąg wiozący z Węgier 28 wagonów młodych ziemniaków. Są one przeznaczone dla ludności tamtejszej, a cena ich wynosi 1 kor. za kilogram.

DARMOCHA.

"Kurier Płocki" zamieszcza pod powyższym tytułem co następuje:

W "Iskrze" sosenwickiej czytamy:

Nie tylko instytucje dobroczynne, ale nawet magistraty Sosnowca i Będzina, zwracają się do pism o zamieszczenie bezpłatnie ogłoszeń. Gdy chodzi o danie robót drukarskich, to zawsze otrzymają je inni, gdy zaś idzie o ogłoszenia darmowe, to zwracają się do pism,

Taki naprz. Będzin nadesłał nam wczoraj do ogłoszenia "darmo" spis niewylosowanych obligacji miejskich. Ogłoszenie zamieściliśmy ale... rachunek wysłaliśmy.

Rady miejskie mają wyraźnie w ustawie zastrzeżone ogłoszenie porządku obrad. Tymczasem korzystają z bezpłatnego ogłaszania w kronice.

Czy to jest normalne — niech sobie odpowiedzą ci panowie, którzy w milionowym budżecie nie mogą znaleźć kilku tysięcy na ogłoszenia dla pism, które przecież miastu oddają bardzo duże usługi.

Dla uniknięcia na przyszłość nieporozumień, zaznaczamy, że ogłoszenia bezpłatnie zamieszczać będziemy tylko dla rad opiekuńczych miejscowych i dla P. M. S.

Tyle "Iskra", ze swej strony zaznaczyć wypada, iż "darmocha dziennikarska" nie jest jakimś zjawiskiem u nas osobno, lecz wchodzi w cały kompleks czynności, które zatytułować można ogólnym mianem "honorowe".

Honorowo u nas spełnia się wiele prezesur, sekretariatów, poruczeń i t. p.

Honorowo, zaszczytnie, ale czy jednocześnie nie po dyktando, nie od niechęci, nie sposobem familijno-gospodarczym, w to nie wglądamy, bo jakże można wymagać nakładu czasu, sumienności i wiedzy fachowej od ludzi, którzy wszystko to czynią honorowo, bezpłatnie?

A czy stan taki nie demoralizuje?

Darmocha zatem przynosi stratę podwójną.

Z jednej strony wpływa ujemnie na bieg tej instytucji, na czyj koszt musi być zapisana, z drugiej — rozkłada siły moralne tego, kto z niej korzysta!

Czas by doprawdy zmodernizować czy zmaterializować się nieco pod tym względem to znaczy, usunąwszy darmochę żądać i wymagać za wynagrodzenie choć najmniejszej sumienności, pracy i wiedzy.

Takie warunki mogłyby dopiero uzdrowić atmosferę naszą radykalnie.

M o k k a.

O prawa cywilne kobiet.

Radzie Stanu i Ministerstwu Sprawiedliwości ma być złożony projekt zmian w Kodeksie Cywilnym, przygotowany przez Komisję Praw Kobiet przy Biurze Pracy Społecznej.

Kodeks nasz obecnie nie pozwala małżankom stawać w sądzie bez upoważnienia męża (art. 182), oddaje mężowi zarząd i użytkowanie majątkiem żony (art. 192), orzeka nawet, że korzyści, pochodzące ze staranności i pracy żony, należą do męża. W r. 1913 Duma zmieniła te przepisy o tyle, że pozwoliła kobietom, żyjącym w separacji, zarabiać samodzielnie, korzystać z zarobków i stawać w sądzie bez pozwolenia męża.

Komisja Praw Kobiet projektuje dalszą zmianę wymienionych artykułów w tym duchu, żeby wszystkie kobiety zamężne mogły bez pozwolenia męża zarabiać, prowadzić handel, stawać w sądzie i administrować własnym majątkiem (prócz majątku pod wspólną administracją męża będącego).

Zarazem Komisja proponuje zmienić brzmienie art. 311, 326, 337, 348, 358, 361, 375, 377, 378, 414 i 468 w ten sposób, żeby każdej kobiecie wolno było należeć do rad familijnych oraz żeby matki miały równe z ojcami prawo władzy rodzicielskiej i sprawowania opieki nad dziećmi. Chodzi również o przyznanie kobietom prawa być świadkami przy aktach (art. 70) i testamentach, tudzież o zniesienie art. 4 Kod. Handl., zakazującego małżankom trudnić się handlem bez pozwolenia męża.

W ustawie o małżeństwie 1836 roku Komisja Praw Kobiet proponuje w miejsce art. 208 i 209, orzekających, że mąż winien żenie miłość i obronę, a żona mężowi "posłuszeństwo, jako głowie rodziny", przywrócić dawne brzmienie art. 179 Kod. Cywilnego 1825 r., a mianowicie: "Małżonkowie winni sobie nawzajem wierność, wsparcie, pomoc i przyzwolite utrzymywanie", gdyż takie brzmienie zapewnia równość praw i obowiązków względem siebie.

Wreszcie Komisja proponuje uzupełnić art. 212 ustawy o małżeństwie 1836 r. pozwoleniem małżankom na używanie swego nazwiska obok mężowskiego.

Do Was Ojcowie miast!

Kuźnie oświaty zamknięte, młodzież i dorośli opuściła ławy szkolne; zaroiły się wieś i miasta, drogi i ulice; ożywiły pola i lasy rozgłosnym gwarem przybyłej do ognisk rodzinnych czeredy dziecięcej.

Życie młodych latrosi w swej wiosni, w swej szacie, pomimo nawalnicy wojennej, świadome swej potęgi, bije, pulsuje; przeży się do lotu; używaj dziecię zasłużonego wczasu, oddychaj świeżem powietrzem, odżywiaj się jaknajlepiej, by zdobyć zdrowia i siły do dalszej pracy w szkole, gdy wrócisz do niej po wakacjach!

Wezwania te jednakże skierowane do dziecka wsi, nie da się rzucić dziecku miasta.

Pozostaje ono w suterynie i na poddaszu, w ich stęchłźnie i brudzie; albo też na ulicy zaulka czy przedmieścia w kurzawie, czy też cuchnącym błocie. Twarz bleda, ręce i nogi jak piszczałki, pierś zapadła, skóra pokryta świerzbem i innymi krostami, płuca zniszczone, żołądek głodny.

To obrazek, nie z fantazji wysnuty, ale realizm, targający trzewiami tych, którzy pragną dziecko polskie dźwigać z upadku sił fizycznych i moralnych. To obrazek malowany wymownym badaniem lekarzy i obserwacją naszą w czasie prowadzenia akcji wysyłania dziatwy na kolonie letnie.

Ogół rozumiał potrzebę ratowania dziecka i śpieszył do tej pracy ze swą ofiarą pomocą, mieliśmy tego dowody w okręgu Kwesty Kościuszkowskiej i ogólnokrajowej "Ratujcie dzieci". Ale środki te nie wystarczają, muszą nam w tem pomóc władze miejskie. Pomyślaj już: • tem Łódź, Sosnowice i Piotrków.

Pozostają jeszcze władze miejskie czestochockie. Mamy nadzieję, że Ojcowie Miasta Panowie Radni, uznają sprawę wyasygnowania na ten cel kilka tysięcy, marek jednorazowo za rzecz nie ciężką zwłoki. Choćby ten krok obciążał i tak już wielkie długi naszego grodu, zrobiamy, by historia i Czestochowę włączyła, do szeregu tych miast, które szły na pomoc podupadłej Polsce.

Jeżeli chcecie się przekonać na co ta gotowizna jest obracana zapraszamy na letnisko dziatwy ze szkół początkowych urządzone przez Radę Opiekunczą w Aniołowie na Wyczerpach, gdzie 150 chłopów pragnie przy sercu dwa miesiące odżywiać i do sił doprowadzać. Mamy zaślewie na ten cel 10000 mk. a potrzeba nam 18000.

Ks. W. Kneblewski.

KRONIKA.

Nabożeństwo za legionistów.

Dziś w niedzielę d. 7 lipca r. b. w Rakowie o godz. 9 rano staniem kolegów odprawiona zostanie msza św. za duszę poległych legionistów w dniu 4 lipca 1916 r. na Polesiu Woińskim.

Dzisiejsze zebranie. Rezydentantów.

Dziś w niedzielę 7 bm. odbędzie się zwyczajne zebranie Rezydentantów T. w Kredytowego m. Czestochowy. Porządek zebrania przewiduje 6 punktów, a mianowicie: 1) wybór przewodniczącego; 2) zatwierdzenie sprawozdania za rok osiemnasty finansowy oraz rozdziesienie zysku z r. 1917; 3) zatwierdzenie budżetu na r. 1918; 4) wyszacowanie terminów zebrania ogólnych; 5) wybór

jednego członka komitetu nadzorczego na miejsce p. H. Koczalskiego; 6) wnioski członków i władz T-wa zgłoszone w myśl paragr. 77 ustawy.

— Ofiara na bezdomne dzieci
Z Królowski polskiego sądu pokoju okręgu II m. Częstochowy otrzyaliśmy mk. 63 fen. 86 i 6 rubli 11 kop., wraz z protokołem który w doślośnym brzmieniu poniżej zamieszczamy.

Dnia 8 lipca 1918 r.
K. P. Sąd Pokoju okr. II m. Częstochowy w komplecie: sędziego pokoju B. Płodowskiego i Ławników I. Tomczyka i K. Malińskiego otworzył, znajdującą się na sali posiedzeń puskę do składania ofiar dobroczynnych, przyczem znalazło się: marek sześćdziesiąt trzy fen. 36 (Mk. 63.36), oraz rubli sześć kop. 11 (rb. 6.11).

Sąd uchwalił: powyższe sumy wnieść do Redakcji „Gońca Częstochowskiego” z przeznaczeniem na bezdomne dzieci.

Sędzia Pokoju B. Płodowski
Ławnicy: I. Tomczyk, K. Maliński.
Sekretarz sądowy J. Selański.
— Zjazd Straży ogn. w Piotrkowie.

W dniu dzisiejszym w Piotrkowie odbędzie się Zjazd straży prowincjonalnych w celu uczczenia 40 lecia Straży Ogniowej piotrkowskiej.

W programie zjazdu m. innymi są: ówieniec konkursowe oraz rozdanie dyplomów, kończącym kursa pozarnictwa.

Z miasta naszego wyjechał na Zjazd pp.: komendant „Straży Ogn. E. Brühl, Kon. Serednicki, Lewandowski, Małozza, Kiżlich i Zieliński.

— Osobiste.

Dr. Paweł Szaniawski po czteroletnim pobycie w Rosji przybył w tych dniach do Częstochowy i zamieszkał przy ul. Kościuszki 17.

— Powrót z obozu jeńców.
Redakcję naszego pisma odwiedził p. Bolski, znany piosenkarz, który wrócił obecnie z obozu jeńców w Gardelogen.

Sprawy miejskie.

Na ostatnim posiedzeniu Magistratu między innymi uchwalono:

Podział pracy.

Według nowo postanowionego podziału pracy między ławnikami Magistratu decernat finansowy obejmuje p. Markusfeld, gospodarczy p. Górski, szpitala i elektrownie p. Pruszkowski, podatkowy dr. Kon. szkolny p. Cholewicki, dobroczynności oraz urząd miar i wag p. Bugalski.

Lista placów.

Akceptowano listę placów № 26 na sumę mk. 2114,43.

Subsydium dla gimnazjum

T. O. S.

Magistrat postanowił przychylić się do prośby Tow. Op. Szkolnej gimnazjum im. H. Sienkiewicza i podwyższyć subsydjum do mk. 20,000 rocznie, lecz ostateczne załatwienie tej sprawy przekazał Radzie miejskiej.

Pensja stróża.

Magistrat postanowił pensję stróża w szpitalu Panny Marii podnieść do mk. 50 miesięcznie.

Nieci dla szpitali.

Magistrat upoważnił p. Pruszkowskiego do zakupu większej ilości nieci na użytek szpitalny.

Podwyższenie kosztów utrzymania.

Zgodnie z uchwałą Dep. szpitalnej z dn. 3 bm. postanowił Magistrat podwyższyć koszt utrzymania chorego i służby do mk. 2.85 od dnia 1

lipca r. b. oraz wypłacić posługaczkom za nocne dyżury po mk. 1 od 1 lipca.

Dla Dor. Pomocy.

Uchwalono asygnować Doraźnej Pomocy po mk. 19,440 za mies. lipiec, sierpień i wrzesień r. b. oraz za tenże przeciąg czasu po mk. 1080 na lekarstwa dla biednych.

Zakup papieru.

Zgodnie z projektem Inspektora szkolnego oraz opinią Dep. szkolnej postanowił Magistrat zakupić papieru kasetowego za sumę mk. 12,000, z ostatecznym zatwierdzeniem tej uchwały przez Radę miejską.

Zmiany w nauczycielstwie.

Magistrat wyraził zgodę na propozycję mianowania nauczyciela p. Stanisława Kutagowskiego na miejsce p. S. Czekałskiej, oraz akceptuje jego wynagrodzenie w wysokości mk. 179.60 miesięcznie.

Na skutek podania nauczyciela Ciepeliowskiego postanowiono wypłacić mu pensję za mies. czerwiec i lipiec oraz mk. 100, tytułem zapomogi na perawatowanie zdrowia.

Udrzucenie uchwały.

Uchwała komisji podatku reparacyjnego nie zostaje uwzględniona wobec tego, że projektowana akcja nie leży w atrybucjach tejże.

— Z Kwoty Ogólnokrajowej.

Do tej pory R. O. pow. w Częstochowie otrzymała z następujących miejscowości sprawozdania z wyniku kwoty:

R. O. w Wyczerpach mk. 621 f. 20, rb. 62 kop. 69, koron 47 hal. 26.
Przystajń mk. 629 f. 29, rb. 319 kop. 57, koron 8 hal. 10.

Błacownia mk. 3183 f. 62, rb. 25 k. 21, kor. 4 h. 59.

Grabówka mk. 745 f. 80, rb. 56 k. 86 i pół, kor. 19.

Rędzin7 mk. 800 f. 37, rb. 356 k. 56, kor. 225 h. 29.

— Rozstrzygnięcie konkursu.

Na ogłoszony za pośrednictwem Koła architektów konkurs na tablicę Kościuszkowską w Częstochowie nadesłano 13 prac.

Sąd konkursowy nagrodę pierwszą przyznał pracy inż.-arch. Ludwika Sokołowskiego, II-gą — p. Jana Golińskiego.

Wystawa projektów, nadesłanych na konkurs, otwarta w gmachu Stow. techników (Czackiego 5) do d. 8 b. m., od godz. 10 rano do 4 po poł.

— „Carewicz” Zapolskiej w Częstochowie.

Jak już donosiśmy, głośny dramat dworski w 3-eh aktach G. Zapolskiej „Carewicz” niebawem będzie grany w Częstochowie. Znakomity zespół artystyczny pod kierunkiem znanego artysty sceny warszawskiej Tadeusza Pola od miesiąca już objędzda większe miasta Królestwa, wszędzie ciesząc się zasłużonym powodzeniem; to też w Plocku, Kaliszu i Włocławku „Carewicz” na żądanie publiczności grano 3 krotnie.

Poza „Carewiczem” wystawiona będzie znakomita sztuka z wojny obecnej St. Godawy p. t. „Porucznik I-go Pułku” z autorem w roli tytułowej i Tadeuszem Polem w głównej komicznej roli Aleksiego Iwanowicza Trosimowa.

„Carewicz” grany będzie w niedzielę dnia 14 lipca, „Porucznik” w poniedziałek dnia 15 lipca r. b.

— Ze Stow. lokatorów.

Jak się dowiadujemy, zapisy na członków do Stow. lokatorów postępują różno naprzęd.

Dalsze zapisy przyjmuje sekretarz tymczasowo zarządu, p. Potażnik (ul. Piękna № 4).

— Z „Paryskiego”.

Dzisiaj i dni następnych demonstrowany będzie w teatrze „Paryskim” głośny i zajmujący obraz zagraniczny „Męki życia”, w którym wystę-

puje znana z ekranu i sceny znakomita artystka Sylbia Smolowa. Znacznym przy em, że dykacja teatru „Paryskiego” zaangażowała również sekstet artystyczny z Warszawy, pod kierunkiem rutynowanego skrzypka p. Czeł. Żaka, słuchacza konserwatorium warszawskiego. Muzyka jest ściśle do obrazów zastosowywana i mile pieści ucho widza.

— Z „Odeonu”.

Teatr „Odeon” wystawia obecnie znakomitą farsę w 5 aktach pt. „Rozwiedzeni” programu dopełniają zdjęcie z natury „Ostatnie walki nad Piawę”.

— Z teatru „Ludowego”.

Dzisiaj w niedzielę w teatrze „Ludowym” zostanie odegrana fantazja w 1 odsłonie p. t. „Noc świętojańska” przez dzieci oraz „Bociany” obrazek ludowy M. Konopnickiej. Ceny miejsc od 66 fen. do 2 marek.

— Z targu wczorajszego.

Wczoraj na targu ceny artykułów spożywczych były następujące: kwarta masta mk. 18—20, jaja fen. 35—40, ser (3 f.) mk. 4—5, pęczek młodej marchwi mk. 8. Targ był dość ożywiony. Duży dowóz nabiału.

Wiadomości z okolicy Częstochowy.

Koresp. wł. „Gońca Częstoch.”

KONIECPOL.

Odbyta w tych dniach na „Ratujeje dzieci” dzięki energicznej akcji przyniosła zysku około 500 koron, 20 mk i 100 rb.

Zarząd Biblioteki w Koniecpolu ukonstytuował się jak następuje: P. Borkiewicz przewodniczący, p. Kapuściński wice-przew. p. Sabok sekretarz, p. Kocik skarbnik i p. Łuszcz czł. zarządu. Na zastępce wybrano pp.: Daszyńskiego i Kiepała. Do komisji rewizyjnej weszli pp.: Figlarowicz, Zaleski i Łuszcz.

Powstała tutaj polska placówka jest nią sklep wyrobów żelaznych inż. Janeczara.

Władze miejscowe usuwają wszystkich leników, którzy się tutaj pojawili, gdyż ostatnio zaszło kilka wypadków chorób zakaźnych, bowiem stan sanitarny Koniecpola pozostawia bardzo wiele do życzenia.

W niedzielę spadł tutaj grad obfity wielkości orzacha laskowego nie wyrządzając jednak strat poważniejszych.

Włodzimierz Tater.

PORAJ.

Przedstawienie amatorskie. Dzisiaj w niedzielę d. 7 b. m. odbędzie się tutaj przedstawienie. Odegrana zostanie sztuka dramatyczna w 1 akcie p. t. „X pawilon”. Dochód z przedstawienia przeznaczonym jest na rzecz Straży Ogniowej miejscowej, która z braku pieniędzy nie może się rozwijać.

CISIE.

Przedstawienie. Dzisiaj w niedzielę 7 bm. odbędzie się tutaj przedstawienie amatorskie, dochód z którego przeznaczonym będzie na rzecz Straży Ogniowej.

Z kraju.

Porównanie.

„Kurje Warszawski” zamieszcza następujące porównanie:

Przed wojną kosztował funt białego chleba najwyżej 5 kop., funt masta śmietankowego — 60 kop, funt słoniny 20 kop., funt cukru 15 kop. Razem rubla.

Dzisiaj — funt chleba 3 m. 50 f., funt masta śmietankowego 11 mk., funt słoniny 11 mk, a funt cukru 8 mk. Razem 33 mk. 50 fen.

Ze świata.

Reforma agrarna na Ukrainie.

Rada ministrów ukraińskich w Kijowie przygotowała projekt tymczasowego prawa agrarnego, który ma zostać przedłożony tamtejszej Radzie Stanu. Główną podstawą projektowanego prawa jest podział ziemni po 25 dziesiątyn, czyli 40 mórg

Teatr „PARYSKI” ul. Panny Marji № 19

Program od Soboty 6-go do Wtorku 9-go Lipca r. b. włącznie.

„Męki życia”

Dramat zyciowy w 5-ciu częściach.
Utalentowana

S. SMOŁOWA

w roli głównej.

NAD PROGRAM:

ZOSIA NA PRAKTYCE
(Komiczne).

Nasza Szwajcaria
(Zdjęcia z natury).

Muzyka: Sekstet Artystyczny pod Dyrekcją
p. Czesława Żaka.
Słuchacza Konserwatorium Warszawskiego.

CENY MIEJSC Z W Y K Ł E.
— Szczegóły w programach —

Dla dzieci wejście wzbronione.
Bufet cukierniczy przy teatrze.

Teatr „ODEON” ul. Panny Marji № 27.

Program od czwartku 4 do niedzieli 7 Lipca.

Dziś Zmiana Programu!!

NEO-FOSFATYNA

wyrobu apteki **L. KLIMPLA I SKI**

Jedyny doskonały
pokarm
lekkostrawny.

**Ż a d a ó
t y l k o
z s o w a.**

Stosuje się: Dla niemowląt, zwłaszcza w okresie ząbkowania; dla dzieci; dla osób karmiących; dla osłabionych i rekonwalescentów.

Do nabycia w aptekach i składach aptecznych. 0165—

LEKARZ-DENTYSTA

Artur Broniatowski

w Częstochowie ul. Panny Marji № 8.
Leczenie, plomby, wyjmowanie zębów bez bólu. Laboratorium zębów sztucznych
Przyjmuje od 9-1 i 3-7 wiecz.
Ceny bardzo przystępne.

Teatr „LUDOWY”
ul. Krakowska № 13.

W Niedzielę dnia 7 lipca r. b. zostanie odegrane:

Noc Świętojańska
fantazje w I odsłonie przez amatorów i przez dzieci szkolne.

BOCIANY

Obrazek ludowy na tle noweli
M. Konopnickiej ze śpiewami

Orkiestra własna.

Ceny miejsc od 60 fen. do 2 marek.

Początek o godzinie 8 po południu,
koniec o 9¹⁵ wieczorem.

Bilety nabywać można przy kasie od godziny 3-ciej po południu.

ŚWIERZBĘ

Szybko leczy mydlana

„**MASO P-ra HEBDY**”

w stoikach na 1-3-12 osób. Nie plami bielizny, ma przyjemny zapach. Dla zwierząt po 1/4 i 1 K-o

„**EKWOL HEBDY**”

0193—

i
perch

Żądać wszędzie. Reprezentacja Tow. Akc. Fr. Karpiński w Warszawie Elektoralna 35, Częstochowa—apt. Rompalski

Biurowo Elektro - Techniczne
S. BARTELSKIEGO

ul. Panny Marji № 38. 0184—
przyjmuje wszelkie roboty instalacyjne oraz plany instalacji elektrycznych. Skład artykułów elektro-technicznych po cenach przystępnych.

Krakowska Pracownia
ubiorów damskich

przyjmuje wszelkie obstalunki i wykonywa takowe według zagranicznych modeli

M. ZAKS

Nowy Rynek 2. 711—

REMIZA WARSZAWSKA
Kantor przewozowy

I. KOSSOWSKIEGO

przeniesiony został z ulicy Kościuszki 41 na ulicę św. Stanisława Nr. 5 (róg Kościuszki) do domu własnego.

DOKTOR
Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE

ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne weneryczne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu. 807—

Zamiast **Cytryn**

należy używać

CITROVIN

Sprzedaż wszędzie

Hurt: Kościuszki № 16

Hurtownia Właścicieli aptek.

Pierwszy w Częstochowie chrześcijański skład, kupuje i sprzedaje różnego rodzaju meble, pianina, maszyny do szycia i t. p. po cenach umiarkowanych, oraz poleca całkowite umeblowanie, sypialni, stołowych, i t. p. ul. Panny Marji 73. obok parku. 416—

Doktor Okuszeko

przeprowadził się Szkolna 6.

Przyjmować będzie od 1-go Sierpnia w godz. od 4-6-jej. 716—

ŚWIERZBĘ

nawet zadawnioną i z bolesnymi strupami przyszcze, męczące swędzenie leczy radykalnie, bezwonny „Krem od Świerzby” wyrobu apteki Ed. Lipińskiego. Warszawa — Mokotów. Sprzedaż w aptekach i składach aptecz. Częstochowskich i okolicznych. 0134

Redaktor i Wydawca P. D. Wilkoszewski.

Odrobno we własnych zakładach drukarskich „Gońca Częstochowskiego”